

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature) .....

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

DEC - 18313

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदीष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

☐	☐	☒	☐
A	B	C	D
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

DEC-18313/III

Library and Information Science Paper III

ग्रंथालय आणि माहिती शास्त्र

प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions, each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Identify the *correct* match and select the correct answer from the codes given below :

(i) Citation Indexing	(a) Sharp
(ii) Keyword Indexing	(b) Garfield
(iii) Automatic Indexing	(c) Luhn
(iv) SLIC	(d) Herbert

Codes :

(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A) (b)	(c)	(d)	(a)
(B) (a)	(d)	(c)	(b)
(C) (c)	(a)	(d)	(b)
(D) (d)	(c)	(b)	(a)

2. The model summarized as “who says what in which channel to whom with what effect” is :

- (A) George Gerbner
(B) Lasswell
(C) Shannon and Weaver
(D) Schramm

1. जोड्या जुळवा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

(i) सायटेशन इंडेक्सिंग	(a) शार्प
(ii) कीवर्ड इंडेक्सिंग	(b) गारफिल्ड
(iii) अटोमॅटीक इंडेक्सिंग	(c) लुन
(iv) स्लिक	(d) हरबर्ट

संकेत :

(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A) (b)	(c)	(d)	(a)
(B) (a)	(d)	(c)	(b)
(C) (c)	(a)	(d)	(b)
(D) (d)	(c)	(b)	(a)

2. “कोण, कोणास, कोणत्या माध्यमातून कोणत्या परिणामासह काय म्हणाले” हे विधान खालीलपैकी कोणत्या प्रारूपात समाविष्ट आहे ?

- (A) जॉर्ज गर्बनर
(B) लासवेल
(C) शानन आणि व्हिवर
(D) ग्राम

3. A restricted set of words and phrases that are used to describe documents within a given set is :

- (A) Controlled vocabulary
- (B) Suggestive vocabulary
- (C) Prescriptive vocabulary
- (D) Descriptive vocabulary

4. In computer virus terms, “metamorphic code” is a code :

- (A) That can generate an encryptor
- (B) That can generate a decryptor
- (C) That mutates while keeping the original algorithm intact
- (D) That can reprogram itself

3. दिलेल्या संचातील प्रलेखांचे वर्णन करण्यासाठी वापरलेल्या मर्यादीत संज्ञा शब्द समुहाला ..... म्हणतात.

- (A) नियंत्रित संज्ञा
- (B) शिफारस केलेल्या संज्ञा
- (C) अधिकृत संज्ञा
- (D) वर्णनात्मक संज्ञा

4. संगणक व्हायरसच्या परिभाषेत “मेटामॉर्फिक कोड” म्हणजे अशी आज्ञावली की जी :

- (A) सांकेतिकरण करू शकते
- (B) डिक्रिप्टरची निर्मिती करते
- (C) मुळ अलगोरिदम तसाच ठेवून आज्ञावलीत बदल करतो
- (D) स्वतः स्वतःचे पूनर्आज्ञावलीकरण करते

5. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

(i) Subject access	(a) 0XX
(ii) Notes	(b) 4XX
(iii) Series statement	(c) 5XX
(iv) Control information	(d) 6XX

Codes :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(d)	(c)	(b)	(a)
(B)	(c)	(d)	(b)	(a)
(C)	(a)	(c)	(d)	(b)
(D)	(c)	(a)	(b)	(d)

6. Group three entities in FRBR consist of :

- (A) Concept and object
 (B) Concept, object and subject
 (C) Author, title, event and place
 (D) Concept, object, event and place

7. The two storage technologies are .....

- (A) Electronic and Magnetic
 (B) Magnetic and Optical
 (C) Optical and Electronic
 (D) Electronic and Electrical

5. जोड्या जुळवा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

(i) सब्जेक्ट अॅक्सेस	(a) 0XX
(ii) टीपा	(b) 4XX
(iii) माला विधान	(c) 5XX
(iv) नियंत्रित माहिती	(d) 6XX

संकेत :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(d)	(c)	(b)	(a)
(B)	(c)	(d)	(b)	(a)
(C)	(a)	(c)	(d)	(b)
(D)	(c)	(a)	(b)	(d)

6. एफ. आर. बी. आर. मधील तिसऱ्या गटातील घटकामध्ये ..... चा समावेश आहे.

- (A) संकल्पना आणि वस्तू
 (B) संकल्पना, वस्तू आणि विषय
 (C) ग्रंथकार, शीर्षक, घटना आणि ठिकाण
 (D) संकल्पना, वस्तू, घटना आणि ठिकाण

7. .... ही दोन माहिती साठवण तंत्रज्ञान आहेत.

- (A) इलेक्ट्रॉनिक आणि मॅग्नेटिक
 (B) मॅग्नेटिक आणि ऑप्टिकल
 (C) ऑप्टिकल आणि इलेक्ट्रॉनिक
 (D) इलेक्ट्रॉनिक आणि इलेक्ट्रीकल

8. The Dublin Core metadata elements related mainly to the resource as intellectual property are :

- (A) Creator, Publisher, Identifier and Rights
- (B) Creator, Publisher, Relation and Rights
- (C) Creator, Title, Subject and Relation
- (D) Creator, Publisher, Contributor and Rights

9. In the MARC record structure, which component is an index to the location of variable-length fields within record ?

- (A) Leader
- (B) Directory
- (C) Fixed fields
- (D) Fields for subject access

8. डब्लिन कोर मेटाडेटामधील कोणते घटक माहिती साधनाच्या बौद्धिक संपदेशी मुख्यतः निगडित आहेत ?

- (A) निर्माता, प्रकाशक, आयडेंटिफायर आणि अधिकार
- (B) निर्माता, प्रकाशक, संबंध आणि अधिकार
- (C) निर्माता, ग्रंथनाम, विषय आणि संबंध
- (D) निर्माता, प्रकाशक, सहभागी लेखक आणि अधिकार

9. मार्कच्या नोंद संरचनेत बदगारी लांबी असलेले नोंदक्षेत्र दर्शविणाऱ्या घटकाला ..... म्हणतात.

- (A) लिडर
- (B) डिरेक्टरी
- (C) अचल नोंदक्षेत्र
- (D) विषय शोधाचे नोंदक्षेत्र

10. Arrange the following events in their ascending chronological order :

- (i) International Meeting of Cataloguing Experts
- (ii) The International Conference on Cataloguing Principles held in Paris
- (iii) The 'Anglo-American Cataloguing Rules, Second Edition' (AACR-2)
- (iv) Publication of two versions of the Anglo-American Cataloguing Rules (AACR), a North American text and a British text

The correct answer is :

- (A) (i), (ii), (iv), (iii)
- (B) (i), (ii), (iii), (iv)
- (C) (ii), (iv), (i), (iii)
- (D) (ii), (i), (iv), (iii)

10. खालील घटनांची चढत्या कालक्रमानुसार मांडणी करा :

- (i) इंटरनेशनल मिटिंग ऑफ कॅटलॉगिंग एक्सपर्ट
- (ii) पॅरिस येथील इंटरनेशनल कॉन्फरन्स ऑन कॅटलॉगिंग प्रिन्सिपल्स
- (iii) अँग्लो-अमेरिकन कॅटलॉगिंग रूल्स, दुसरी आवृती (ए.ए.सी.आर.-2)
- (iv) अँग्लो-अमेरिकन कॅटलॉगिंग रूल्स (ए.ए.सी.आर.) नॉर्थ अमेरिकन आणि ब्रिटिश आवृती अशा दोन आवृत्याचे प्रकाशन

योग्य उत्तर आहे :

- (A) (i), (ii), (iv), (iii)
- (B) (i), (ii), (iii), (iv)
- (C) (ii), (iv), (i), (iii)
- (D) (ii), (i), (iv), (iii)

11. Bandwidth is measured in .....

- (A) Megabite
- (B) Hertz
- (C) Gegabite
- (D) Terabite

12. Pathfinders are basically .....

- (A) Subject bibliographies
- (B) Bio-bibliographies
- (C) Biographies
- (D) Bulletins

13. Which organization has introduced the concept of 'Sister Libraries' for children's and young adults reading ?

- (A) UNESCO
- (B) IFLA
- (C) LC
- (D) LA

11. .... हे बॅन्डविडथ मोजण्याचे परिमाण आहे.

- (A) मेगाबाईट
- (B) हर्ट्झ
- (C) गेगाबाईट
- (D) टेराबाईट

12. 'पाथफायंडर्स' म्हणजे .....

- (A) विषय ग्रंथसूची
- (B) चरित्र-ग्रंथसूची
- (C) चरित्रग्रंथ
- (D) बुलेटीन्स (वृत्तपत्रिका)

13. बाल आणि तरुण वाचकांसाठी ..... या संस्थेने "भगिनी ग्रंथालये (सिस्टर लायब्ररीज)" ही संकल्पना सुचविली आहे.

- (A) युनेस्को
- (B) इफला
- (C) एल. सी.
- (D) एल. ए.

14. Which of the following can be identified with Ranganathan's fifth law of library science ?

- (A) Providing Reference Service
- (B) Providing Open Access
- (C) Providing Analytical Entries
- (D) Acquiring new books

15. Arrange the following publications in their chronological order from the earliest to the latest :

- (i) A.L.A. List of Subject Headings
- (ii) Subject headings used in the Dictionary Catalogues of the Library of Congress (Later changed to 'Library of Congress Subject Headings')
- (iii) Rules for a Dictionary Catalogue
- (iv) List of Subject Headings for Small Libraries (Later changed to 'Sear's List of Subject Headings')

The correct answer is :

- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
- (B) (iii), (ii), (i), (iv)
- (C) (iii), (i), (ii), (iv)
- (D) (i), (iii), (ii), (iv)

14. रंगनाथन यांचे ग्रंथालय आणि माहितीशास्त्राचे पाचवे सूत्र खालीलपैकी कोणत्या घटकाशी संबंधीत आहे ?

- (A) संदर्भ सेवा पुरविणे
- (B) मुक्तद्वार सुविधा पुरविणे
- (C) विश्लेषणात्मक नोंदी पुरविणे
- (D) नवीन ग्रंथ उपार्जित करणे

15. खालील प्रकाशनांची त्यांच्या सूरवातीपासूनते आतापर्यंत अशा कालक्रमानुसार रचना करा :

- (i) ए. एल. ए. लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडिंग्ज
- (ii) डिक्सनरी कॅटलॉग ऑफ द लायब्ररी ऑफ काँग्रेसमधील (लायब्ररी ऑफ काँग्रेस सब्जेक्ट हेडिंग्ज)
- (iii) रूल्स फॉर डिक्सनरी कॅटलॉग
- (iv) लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडिंग्ज फॉर स्मॉल लायब्ररीज (सिअर्स लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडिंग्ज)

योग्य उत्तर आहे :

- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
- (B) (iii), (ii), (i), (iv)
- (C) (iii), (i), (ii), (iv)
- (D) (i), (iii), (ii), (iv)

16. The year of publication in parenthesis follows immediately after the name/s of the authors in :

- (A) Chicago Manual of Style
- (B) Modern Language Association
- (C) American Psychological Association
- (D) Scientific Style and Format

17. The transmission of receiver's reaction back to the sender is known as :

- (A) Noise
- (B) Medium
- (C) Feedback
- (D) Redundancy

16. कोणत्या शैलीपुस्तिकेत ग्रंथकाराच्या नावापुढे गोल कंसामध्ये लगेचच प्रकाशन वर्ष दिले जाते ?

- (A) शिकाॅगो मॅन्युअल ऑफ स्टाईल
- (B) माडर्न लॅंग्वेज असोसिएशन
- (C) अमेरिकन सायकॉलॉजिकल असोसिएशन
- (D) सायंटिफिक स्टाईल अँड फॉरमेट

17. संदेश प्राप्तकर्त्याची प्रतिक्रिया संदेश रवानगी करणाऱ्याकडे परत पाठविण्याच्या क्रियेस ..... म्हणतात.

- (A) अडथळ (नॉईज)
- (B) माध्यम (मिडियम)
- (C) प्रतिसाद (फिडबॅक)
- (D) अनावश्यक संदेश (रिडन्डन्सी)

18. Non-web forms of hypertext and hypermedia includes .....

- (A) CD-ROM and DVD encyclopedia
- (B) Printed books
- (C) Data links
- (D) Information links

19. The 'Chi-square Test' is used to compare the observed frequency with that of ..... frequency.

- (A) Expected
- (B) Experimental
- (C) Enumerated
- (D) Imaginary

18. .... हे हायपरटेक्स्ट व हायपरमिडियाचे वेबरहित प्रकार आहेत.

- (A) सीडी रॉम आणि डि.व्ही.डी. स्वरूपातील ज्ञानकोश
- (B) मुद्रित ग्रंथ
- (C) डेटा लिंक्स
- (D) इन्फॉर्मेशन लिंक्स

19. निरीक्षित वारंवारीतेची ..... वारंवारीते बरोबर तुलना करण्यासाठी 'काय-स्क्वायर चाचणी' वापरली जाते.

- (A) अपेक्षित
- (B) प्रायोगिक
- (C) प्रगणनीय
- (D) काल्पनिक

20. **Assertion (A)** : Historical research cannot be regarded scientific as it lacks replication and reliability.

Reason (R) : Historical research is truly scientific as it is based on criticism.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) (A) is true but (R) is false
- (C) (A) is false but (R) is true
- (D) Both (A) and (R) are false

21. Identify the group that contains only non-probability sampling techniques :

- (A) Purposive, convenience, simple random and snowball
- (B) Purposive, convenience, volunteer and snowball
- (C) Convenience, simple random, volunteer and snowball
- (D) Simple random, purposive, volunteer and snowball

20. **विधान (A)** : पुनरावृत्ती आणि विश्वसनीयतेच्या अभावामुळे ऐतिहासिक संशोधन पद्धतीस शास्त्रोक्त पद्धत मानत नाहीत.

कारण (R) : समीक्षेवर आधारित असल्याने ऐतिहासिक संशोधन हे पूर्णतः शास्त्रोक्त आहे.

संकेत :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहेत
- (B) (A) बरोबर आहे पण (R) चूक आहे
- (C) (A) चूक आहे पण (R) बरोबर आहे
- (D) (A) आणि (R) दोन्ही चूक आहेत

21. खालीलपैकी कोणत्या गटामध्ये केवळ असंभाव्यता नमुना निवड पद्धतीची तंत्रे समाविष्ट आहेत :

- (A) हेतूपूरक, सोईस्कर, साधे यादृच्छिक, स्नोबॉल
- (B) हेतूपूरक, सोईस्कर, स्वयंस्फुर्त, स्नोबॉल
- (C) सोईस्कर, साधे यादृच्छिक, स्वयंस्फुर्त, स्नोबॉल
- (D) साधे यादृच्छिक, हेतूपूरक, स्वयंस्फुर्त, स्नोबॉल

22. Multiplexing is process of transmitting ..... via single carrier.
- (A) Several different signals
(B) Complex signals
(C) Solo signals
(D) Diverting signals
23. The 'methodology section' of the research plan specifies .....
- (A) Population and sample
(B) Results of prior studies
(C) Apparatus, instruments and materials
(D) Both (A) and (C)
24. Which of the following includes examples of quantitative variables ?
- (A) Age, temperature, weight, height
(B) Grade point average, income
(C) Gender, religion, ethnic group
(D) Both (A) and (B)
22. .... चे एकाच माध्यमांद्वारे संदेशवहन करण्याच्या प्रक्रियेला मल्टीप्लेक्सिंग म्हणतात.
- (A) विविध प्रकारच्या अनेक लहरी
(B) क्लिष्ट लहरी
(C) एक लहरी
(D) विखुरलेल्या लहरी
23. संशोधन आराखड्याच्या 'संशोधन पद्धती' विभागात ..... चा उल्लेख असतो.
- (A) लक्षगट आणि नमुना
(B) पूर्व संशोधनाचे निष्कर्ष
(C) उपकरणे, यंत्रे आणि साधने
(D) (A) आणि (C) दोन्ही
24. खालीलपैकी कोणत्या पर्यायामध्ये संख्यात्मक चलाची उदाहरणे आहेत ?
- (A) वय, तापमान, वजन, उंची
(B) ग्रेड पॉईंट अॅव्हरेज, उत्पन्न
(C) लिंग, धर्म, वांशिक वर्ग
(D) (A) आणि (B) दोन्ही

25. Which of the following terms best describe data that were originally collected at an earlier time by a different person for a different purpose ?
- (A) Primary data
(B) Secondary data
(C) Experimental data
(D) Field notes
26. A probability which is associated with the occurrence of an event is expressed as a number between :
- (A) 0 and 1
(B) +1 and -1
(C) -1 and 0
(D) 1 and < 1
27. Whether library is a system ?
- (A) Yes, it has its sections as a system has
(B) No, it cannot be a system
(C) Quite impossible
(D) Library is separate from a system
25. पूर्वकाळामध्ये विविध व्यक्तींनी विविध कारणांसाठी संकलित केलेल्या माहितीला काय म्हणतात ?
- (A) प्राथमिक माहिती
(B) द्वितीयक माहिती
(C) प्रायोगिक माहिती
(D) क्षेत्रीय अभ्यासाच्या नोंदी
26. .... मधील अंक घटनेच्या अस्तित्वाची शक्यता दर्शवितात.
- (A) 0 आणि 1
(B) +1 आणि -1
(C) -1 आणि 0
(D) 1 आणि < 1
27. ग्रंथालय ही पद्धती आहे का ?
- (A) होय, कारण त्यामध्ये पद्धतीप्रमाणेच विभागही आहेत
(B) नाही, ग्रंथालय पद्धती असू शकत नाही
(C) केवळ अशक्य
(D) ग्रंथालय हे पद्धतीपेक्षा वेगळे आहे

28. 'Quality Circles' in organization is used in :
- (A) Personnel Estimation
(B) Personnel Evaluation
(C) Budgetary Control
(D) Participative Management
29. The motivation theory that is based on two stimuli motivators and hygienic factors is suggested by :
- (A) McGregor
(B) Argyris
(C) Maslow
(D) Herzberg
30. Combination of any two or more topologies is called as .....
- (A) Unique
(B) Hybrid
(C) Bus
(D) Physical
28. संस्थेतील 'गुणवत्ता मंडळ' ..... वापरले जाते.
- (A) सेवकांची अपेक्षित संख्या ठरविण्यासाठी
(B) सेवकांच्या मूल्यमापनासाठी
(C) अंदाजपत्रकीय नियंत्रणासाठी
(D) सहभागी व्यवस्थापनासाठी
29. द्विप्रेरके आणि आरोग्य यावर आधारित असलेला प्रेरणा सिद्धांत ..... यांनी सुचविला आहे.
- (A) मॅकग्रेगर
(B) अग्रौरिस
(C) मास्लो
(D) हर्जबर्ग
30. .... टोपोलॉजी ही कोणत्याही दोन किंवा अधिक टोपोलॉजीच्या एकत्रिकरणातून तयार होते.
- (A) एकमेव (युनिक)
(B) मिश्र (हायब्रिड)
(C) बस
(D) भौतिक (फिजिकल)

31. Which type of switching system is used in telephone network ?
- (A) Message switching
(B) Circuit switching
(C) Packet switching
(D) Source switching
32. E-mail systems are based on ..... model.
- (A) Only store
(B) Store and forward
(C) Collect and preserve
(D) Only disseminate
33. Which information scientist has expressed knowledge in a simple mathematical equation ?
- (A) B. C. Brooks
(B) C. E. Shanon
(C) N. J. Belkin
(D) F. Machlup
31. दूरध्वनी जाळ्यामध्ये ..... स्वचिंंग पद्धतीचा वापर करतात.
- (A) मेसेज
(B) सर्किट
(C) पॅकेट
(D) सोर्स
32. ई-मेल पद्धती ही ..... प्रारूपावर आधारित आहे.
- (A) फक्त साठवण
(B) साठवण आणि पुढे पाठविणे
(C) संकलन आणि जतन
(D) फक्त संप्रेषण
33. .... ह्या माहितीशास्त्रज्ञाने $K(S) + \Delta 1 = K(S + \Delta S)$ या साध्या गणिती सूत्राद्वारे ज्ञानाचा अर्थ स्पष्ट केला आहे.
- (A) बी. सी. ब्रुक्स
(B) सी. ई. शानन
(C) एन. जे. बेलकिन
(D) एफ. मॅकलप

34. .... softwares are protected by laws and also owned by a particular owner.

- (A) Proprietary
(B) Exchangeable
(C) Open system
(D) Freeware

35. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

- (i) Operating system (a) WinZip
(ii) Utility software (b) C++
(iii) Application software (c) Linux
(iv) High level language (d) MS Office

Codes :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(b)	(d)	(a)	(c)
(B)	(c)	(a)	(d)	(b)
(C)	(a)	(b)	(c)	(d)
(D)	(d)	(c)	(b)	(a)

34. .... आज्ञावलीचे कायद्याद्वारे संरक्षण केले जाते तसेच त्यांची मालकी विशिष्ट मालकाकडे असते.

- (A) स्वतःच्या मालकीच्या
(B) अदानप्रदान करणाऱ्या
(C) मुक्त प्रणाली
(D) मूल्यविरहीत

35. जोड्या जुळवा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

- (i) ऑपरेटिंग सिस्टम (a) विन्झिप
(ii) युटीलिटी सॉफ्टवेअर (b) सी++
(iii) ॲप्लीकेशन सॉफ्टवेअर (c) लिनक्स
(iv) हाय लेव्हल लँग्वेज (d) एम.एस. ऑफिस

संकेत :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(b)	(d)	(a)	(c)
(B)	(c)	(a)	(d)	(b)
(C)	(a)	(b)	(c)	(d)
(D)	(d)	(c)	(b)	(a)

36. Which of the following budgeting methods does *not* take into consideration previous income and expenditure ?
- (A) Formula budget
(B) Zero based budget
(C) Programme budget
(D) Line by line budget
37. In Binary Number System digit 9 is represented by :
- (A) 1000
(B) 1001
(C) 1010
(D) 1011
38. Data Mining is .....
- (A) A technique for searching large scale databases for patterns
(B) A database used for reporting
(C) A repository of an organisation's stored data
(D) The process of designing, building and maintaining an organisation's database
36. खालीलपैकी कोणती अंदाजपत्रीय पद्धत मागील वर्षाचा जमाखर्च विचारात घेत नाही ?
- (A) सूत्राधारीत अंदाजपत्र
(B) शून्याधारीक अंदाजपत्र
(C) कार्यक्रमाधिष्ठीत अंदाजपत्र
(D) लाईन-बाय-लाईन अंदाजपत्र
37. द्विअंकिय पद्धतीत (बायनरी सिस्टम) 9 हा अंक ..... ने दर्शविला जातो.
- (A) 1000
(B) 1001
(C) 1010
(D) 1011
38. डेटा मायनिंग म्हणजे .....
- (A) मोठ्या माहिती संचामधून नमुना (पॅटर्न) शोध तंत्र
(B) अहवालासाठी वापरलेला माहिती संच
(C) संस्थेच्या माहितीची संग्रहिका
(D) संस्थेच्या माहिती संचाच्या आरेखनाची, निर्मितीची आणि देखभालीची प्रक्रिया

39. Who coined the term 'Blog' ?

- (A) Peter Merhotz
- (B) John Berger
- (C) David Weiner
- (D) Michael Zeinne

40. FRBR is .....

- (A) a data model
- (B) a catalogue model
- (C) a conceptual model
- (D) a bibliographic model

41. Which symbol is *not* used in CDS/ISIS ?

- (A) Dollar (\$)
- (B) Dot (•)
- (C) Tilde (~)
- (D) Caret (^)

42. Which of the following is a virtual book store ?

- (A) Google scholar
- (B) Yahoo India
- (C) Amazon . Com.
- (D) Rediff

39. 'ब्लॉग' ही संज्ञा ..... ने निर्माण केली.

- (A) पिटर मरहोट्झ
- (B) जॉन बरगर
- (C) डेव्हिड वायनर
- (D) मायकल झाईन

40. एफ. आर. बी. आर. हे ..... आहे.

- (A) डेटा प्रारूप
- (B) तालिका प्रारूप
- (C) काल्पनिक प्रारूप
- (D) ग्रंथसूचीय प्रारूप

41. सी. डी. एस./आय. एस. आय. एस. ह्या प्रणालीत खालीलपैकी कोणते चिन्ह वापरले जात नाही ?

- (A) डॉलर (\$)
- (B) डॉट (•)
- (C) टिल्डा (~)
- (D) कॅरेट (^)

42. .... हे आभासी ग्रंथभांडार आहे.

- (A) गुगल स्कॉलर
- (B) याहू इंडिया
- (C) अमेझॉन . कॉम
- (D) रेडीफ

43. A file organization in which records are arranged according to the value of primary key field is .....

- (A) Transaction file
(B) Inverted file
(C) Detailed file
(D) Sequential file

44. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

- (i) Documentation (a) Paulin Atherton
(ii) Putting knowledge to work (b) Eric De Solla Price
(iii) Little science, Big science (c) Alvin Tofler
(iv) The third wave (d) S. C. Bradford

Codes :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(a)	(b)	(c)	(d)
(B)	(d)	(a)	(b)	(c)
(C)	(b)	(c)	(a)	(d)
(D)	(c)	(b)	(d)	(a)

43. .... या प्रकारच्या संचिकेत नोंदींची रचना प्राथमिक प्रमुख नोंदक्षेत्राच्या मूल्यानुसार केली जाते.

- (A) ट्रॅन्झॅक्शन संचिका
(B) इनव्हर्टेड संचिका
(C) डिटेल्ड संचिका
(D) सिक्वेन्शियल संचिका

44. जोड्या लावा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

- (i) डाक्यूमेंटेशन (a) पॉल अथरटन
(ii) पुर्तीग नॉलेज टू वर्क (b) इरिक डी सोला प्राईस
(iii) लिटल सायन्स, बीग सायन्स (c) अलविन टॉफलर
(iv) दि थर्ड वेव (d) एस. सी. ब्रॅडफोर्ड

संकेत :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(a)	(b)	(c)	(d)
(B)	(d)	(a)	(b)	(c)
(C)	(b)	(c)	(a)	(d)
(D)	(c)	(b)	(d)	(a)

45. In cataloguing, the name of a saint taken as a proper name is called .....
- (A) Hagionym
(B) Hieronym
(C) Pseudonym
(D) Stigmonym
46. The ICCP directly led to :
- (A) Agreement on filing rules
(B) A recognition of corporate authorship
(C) The development of MARC format
(D) Concept of shared cataloguing
47. A drawing titled "View of Honolulu" sketched from mature by Paul Emmert and printed by Briton and Rey at San Francisco would be entered in the main entry according to AACR-2 under the heading :
- (A) View of Honolulu
(B) Emmert, Paul
(C) Briton and Rey
(D) San Francisco
45. संतांचे नाव हेच योग्य (विशिष्ट) नाव समजण्याला तालिकीकरणामध्ये ..... म्हणतात.
- (A) हॅजिओनिम
(B) हायरोनिम
(C) शिडोनिम
(D) स्टिग्मोनिम
46. आय. सी. सी. पी. द्वारे .....
- (A) नोंदींच्या क्रमरचनेच्या नियमांबाबत एकमत झाले
(B) समष्टी ग्रंथकाराला मान्यता मिळाली
(C) मार्क संरचनेचा विकास झाला
(D) सहकारी तालिकीकरणाची संकल्पना अस्तित्वात आली
47. पॉल इमेर्ट यांनी काढलेले व ब्रिटन आणि रे यांनी सॅन फ्रॅन्सिस्को येथे छापलेले, "व्ह्यू ऑफ होनोलूलू" असे शीर्षक असलेल्या निसर्ग चित्राची ए. ए. सी. आर.-2 नुसार खालीलपैकी कोणत्याही शीर्षकाखाली मुख्य नोंद केली जाईल ?
- (A) व्ह्यू ऑफ होनोलूलू
(B) इमेर्ट, पॉल
(C) ब्रिटन आणि रे
(D) सॅन फ्रॅन्सिस्को

48. Some experts consider third generation of OPACs as :
- (A) A little more than imitations of card catalogues
- (B) Primary book finding list that work best for known item searching
- (C) WebOPACs with GUI interfaces, Z39.50 compliant systems
- (D) Systems marked by increasing the number of access points
49. Limiting the number of entries in respect of different kinds of material acquired by the library is :
- (A) Simplified cataloguing
- (B) Copy cataloguing
- (C) Analytical cataloguing
- (D) Selective cataloguing
48. काही तज्ञांनुसार ओपॅकची तिसरी पिढी म्हणजे .....
- (A) पत्ररूप तालिकेपेक्षा थोडी जास्त सुलभ
- (B) मुलतः ज्ञात वाचनसाहित्याच्या शोधासाठी उपयुक्त ठरणारी यादी
- (C) जी.यू.आय. यंत्रणेसह वेबओपॅक, Z39.50 सक्षम पद्धती
- (D) जास्तीत जास्त शोध सुविधा पुरविणारी पद्धती
49. ग्रंथालयाने उपार्जित केलेल्या विविध प्रकारच्या वाचनसाहित्याच्या नोंदींची संख्या मर्यादीत ठेवणाऱ्या तालिकीकरणाला ..... म्हणतात.
- (A) सुलभ तालिकीकरण
- (B) कॉपी तालिकीकरण
- (C) विश्लेषणात्मक तालिकीकरण
- (D) निवडक तालिकीकरण

50. Which one of the following would be *correct* evolutionary sequence ?

- (A) Bibliometrics, Informatics, Librametry, Webometrics
 (B) Bibliometrics, Librametry, Informatics, Webometrics
 (C) Librametry, Bibliometrics, Informatics, Webometrics
 (D) Librametry, Bibliometrics, Webometrics, Informatics

51. 'Readers guide to periodical literature', a bi-weekly publication is published by :

- (A) H. W. Wilson, New York
 (B) Van Nostrand Reinhold, New York
 (C) Academic Press, New York
 (D) Harper Collins, New York

50. खालीलपैकी कोणता अचूक उत्क्रांतीदर्शक क्रम आहे ?

- (A) बिब्लीओमेट्रिक्स, इनफॉर्मेटिक्स, लिब्रामेट्री, वेबोमेट्रिक्स
 (B) बिब्लीओमेट्रिक्स, लिब्रामेट्री, इनफॉर्मेटिक्स, वेबोमेट्रिक्स
 (C) लिब्रामेट्री, बिब्लीओमेट्रिक्स, इनफॉर्मेटिक्स, वेबोमेट्रिक्स
 (D) लिब्रामेट्री, बिब्लीओमेट्रिक्स, वेबोमेट्रिक्स, इनफॉर्मेटिक्स

51. 'रिडर्स गाईड टू पिरिऑडिकल लिटरेचर' हे पाक्षिक ..... प्रकाशित करते.

- (A) एच. डब्लू. विल्सन, न्यूयार्क
 (B) व्हॅन नॉस्ट्रॅन्ड राईनहोल्ड, न्यूयार्क
 (C) अॅकॅडेमिक प्रेस, न्यूयार्क
 (D) हारपर कोलिन्स, न्यूयार्क

52. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

(i) OCLC	(a) Metadata
(ii) Dublin Core	(b) Ohio
(iii) DOI	(c) NetFirst
(iv) CSDGM	(d) Persistent Identification

Codes :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(b)	(a)	(d)	(c)
(B)	(b)	(a)	(c)	(d)
(C)	(c)	(b)	(d)	(a)
(D)	(a)	(b)	(d)	(c)

53. Match the following and select the correct answer from the codes given below :

(i) Weekly Listing	(a) Trade Literature
(ii) List of Nobel Prize Winners	(b) Benet's Reader's Encyclopedia
(iii) Literary Terms	(c) The world almanac and book of facts
(iv) Primary Documents	(d) BNB

Codes :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(d)	(c)	(b)	(a)
(B)	(c)	(d)	(b)	(a)
(C)	(a)	(c)	(d)	(b)
(D)	(c)	(a)	(b)	(d)

52. जोड्या लावा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेताकडून निवडा :

(i) ओ. सी. एल. सी.	(a) मेटाडेटा
(ii) डब्लिन कोर	(b) ओहिओ
(iii) डी. ओ. आय.	(c) नेटफर्स्ट
(iv) सी. एस. डी. जी. एम.	(d) पर्सिस्टंट आयडेन्टि-फिकेशन

संकेत :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(b)	(a)	(d)	(c)
(B)	(b)	(a)	(c)	(d)
(C)	(c)	(b)	(d)	(a)
(D)	(a)	(b)	(d)	(c)

53. जोड्या जुळवा आणि योग्य उत्तर दिलेल्या संकेतामधून निवडा :

(i) साप्ताहिक यादी	(a) व्यापारी वाङ्मय
(ii) नोबल पारितोषक विजेत्यांची यादी	(b) बेनेट्स् रिडर्स एनसायक्लोपिडिया
(iii) वाङ्मयीन संज्ञा	(c) दि वर्ल्ड अलमॅनेक अँड बुक ऑफ फॅक्ट्स्
(iv) प्राथमिक प्रलेख	(d) बी. एन. बी.

संकेत :

	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(A)	(d)	(c)	(b)	(a)
(B)	(c)	(d)	(b)	(a)
(C)	(a)	(c)	(d)	(b)
(D)	(c)	(a)	(b)	(d)

54. Which of the following does *not* aid in improving consistency in indexing ?
- (A) Use of a standard list of subject headings
 (B) Use of a Thesaurus
 (C) Paying attention to associative relationships in the Thesaurus
 (D) A high degree of exhaustivity in indexing
55. To which category of subject bibliographies does “Advances in Environmental Science and Technology” belong to :
- (A) Subject Index
 (B) Abstracts
 (C) Bibliographical Review
 (D) Bibliography
56. An ‘Ontology’ is :
- (A) Alphabetical list of classes
 (B) Hierarchical list of terms
 (C) List of index terms
 (D) Subject headings
54. निर्देशनातील सातत्य वाढविण्यासाठी खालीलपैकी कोणता घटक मदतीचा ठरत नाही ?
- (A) प्रमाणित विषय शीर्षक याद्यांचा वापर
 (B) थिसॉरसचा वापर
 (C) थिसॉरसमधील असोशिएटिव्ह रिलेशन्स विचारात घेणे
 (D) निर्देशनातील सर्वोच्च सर्वसमावेशकता
55. “अॅडव्हान्सेस इन एनव्हायरनमेंटल सायन्स अॅन्ड टेक्नॉलॉजी” ही कोणत्या प्रकारची विषय ग्रंथसूची आहे ?
- (A) विषय निर्देश
 (B) सार
 (C) ग्रंथसूचीय आढावा
 (D) ग्रंथसूची
56. ऑन्टोलॉजी हे ..... आहे.
- (A) विषयवर्गाची अनुवर्ग यादी
 (B) संज्ञांची पायरीबद्ध यादी
 (C) निर्देश संज्ञांची यादी
 (D) विषय शीर्षक

57. Which of the following enhances recall ?
- (A) Boolean AND
(B) Boolean OR
(C) Boolean NOT
(D) Single Term
58. Which of the following is *not* a Thesaurus relationship ?
- (A) Associative
(B) Embedded
(C) Equivalence
(D) Hierarchical
59. In 'Building Block' search strategy to increase the precision, you can :
- (A) Add a facet
(B) Increase the postings in the facet
(C) Remove a facet
(D) You cannot increase the precision
60. In PRECIS, role operator 0 (zero) is allotted for :
- (A) Action
(B) Object
(C) Agent
(D) Location
57. खालीलपैकी कोणत्या घटकामुळे रिकॉल वाढू शकतो ?
- (A) बुलियन AND
(B) बुलियन OR
(C) बुलियन NOT
(D) एकल संज्ञा (सिंगल टर्म)
58. खालीलपैकी कोणता संबंध थिसॉरसमध्ये समाविष्ट नसतो ?
- (A) सहसंबंध
(B) संयुक्त संबंध
(C) समानार्थी संबंध
(D) पायरीबद्ध संबंध
59. 'बिल्डींग ब्लॉक' शोध व्यूह रचनेमध्ये तंतोतंतपणा (प्रिसिजन) वाढविण्यासाठी तुम्ही काय कराल ?
- (A) आणखी एक पैलू समाविष्ट कराल
(B) पैलूची वारंवारीता वाढवाल
(C) एक पैलू कमी कराल
(D) तंतोतंतपणा वाढवू शकणारच नाही
60. प्रेसीमध्ये 0 (झिरो) हा रोल ऑपरेटर ..... दर्शवितो
- (A) क्रिया
(B) वस्तू
(C) मध्यस्थ
(D) स्थळ

61. 'RSS' is an Acronym for :

- (A) Resources of social science
- (B) Rich site summary
- (C) Retrieval of standard sources
- (D) Research standards for science

62. Name the type of indexes in which correlation is performed at the time of search :

- (A) Chain indexes
- (B) Post-co-ordinate indexes
- (C) Non-manipulative indexes
- (D) Pre-co-ordinate indexes

63. The principle of canonical sequence is associated with :

- (A) Facet sequence
- (B) Fundamental categories
- (C) Helpful sequence
- (D) Basic laws

61. 'आर. एस. एस.' ह्या संक्षेपाचा ..... अर्थ आहे.

- (A) रिसोर्सेज फॉर सोशल सायन्सेस
- (B) रिच साईट समरी
- (C) रिट्रिव्हल ऑफ स्टॅन्डर्ड सोर्सेस
- (D) रिसर्च स्टॅन्डर्ड फॉर सायन्स

62. खालीलपैकी कोणत्या निर्देशामध्ये माहिती शोध घेताना संज्ञा समन्वय केला जातो ?

- (A) शृंखल निर्देश
- (B) पश्चात समन्वय निर्देश
- (C) हस्तक्षेप विरहीत निर्देश
- (D) पूर्व समन्वय निर्देश

63. 'कॅनॉनिकल सिक्वेन्स' हे तत्व खालीलपैकी कशाशी निगडीत आहे ?

- (A) पैलू अनुक्रम
- (B) मूलभूत घटक
- (C) साहाय्यकारी क्रम
- (D) मूळ सूत्र

64. Through which mode of subject formation 'Indology' is formed ?
- (A) Clustering
(B) Distillation
(C) Lamination
(D) Fusion
65. Arrange the following in order as given in Colon Classification :
- (i) Δ
(ii) X
(iii) Σ
(iv) 4
- The correct answer is :
- (A) (i), (iii), (ii), (iv)
(B) (iv), (i), (iii), (ii)
(C) (iii), (i), (iv), (ii)
(D) (i), (iv), (ii), (iii)
66. Identify the device that helps in interpolation in array :
- (A) Chronological Device
(B) Superimposition Device
(C) Facet Device
(D) Emptying Device
64. 'इन्डोलॉजी', हा विषय, विषय निर्मितीच्या कोणत्या पद्धतीनुसार तयार झाला आहे ?
- (A) क्लस्टरिंग
(B) डिस्टिलेशन
(C) लॅमिनेशन
(D) फ्यूजन
65. द्विबिंदू वर्गीकरणात दिल्यानुसार खालील वर्गाची रचना करा :
- (i) Δ
(ii) X
(iii) Σ
(iv) 4
- योग्य उत्तर आहे :
- (A) (i), (iii), (ii), (iv)
(B) (iv), (i), (iii), (ii)
(C) (iii), (i), (iv), (ii)
(D) (i), (iv), (ii), (iii)
66. पंक्तीतील समावेशनासाठी कोणती क्लूपती उपयुक्त ठरते ?
- (A) कालक्रम क्लूपती
(B) अधिसमावेशन क्लूपती
(C) पैलू क्लूपती
(D) निरर्थक क्लूपती

67. Who first proposed the concept of 'Literary Warrant' as the basis of book classification ?
- (A) Henry Evelyn Bliss
(B) H. W. Hulme
(C) S. R. Ranganathan
(D) W. C. Berwick Sayers
68. Which of the following cannot be stated as the advantages of use of devices in classification schemes ?
- (A) They make it possible to avoid enumeration
(B) They provide autonomy to a classifier
(C) They satisfy the library users
(D) They satisfy the canon of helpful sequence
69. Which of the following is *not* true about the need to organize information ?
- (A) We organize information because we need to retrieve
(B) We organize information for posterity
(C) We organize information as it is a basic human drive
(D) We organize information because of its reliability
67. ग्रंथ वर्गीकरणासाठी 'लिटररी वॉरंट' ही संकल्पना प्रथमतः कोणी सुचविली ?
- (A) हेन्री एव्हेलिन ब्लिस
(B) एच. डब्लू. ह्यूल्म
(C) एस. आर. रंगनाथन
(D) डब्लू. सी. बरविक सेअर्स
68. वर्गीकरण पद्धतीतील क्लूप्या खालीलपैकी कोणत्या कारणासाठी फायदेशीर ठरत नाहीत ?
- (A) परिगणनात्मकता टाळण्यासाठी
(B) वर्गीकरणकर्त्याला स्वातंत्र्य देण्यासाठी
(C) ग्रंथालयाच्या वाचकांचे समाधान करण्यासाठी
(D) सहाय्यकारी क्रमाच्या सूत्राचे समाधान करण्यासाठी
69. माहिती संघटनाविषयीचे खालीलपैकी कोणते विधान सत्य नाही ?
- (A) माहितीचा शोध घेण्यासाठी आपण माहितीचे संघटन करतो
(B) पुढील पिढीसाठी आपण माहितीचे संघटन करतो
(C) मानवाची मूळ गरज म्हणून आपण माहितीचे संघटन करतो
(D) माहितीच्या विश्वसनियतेमुळे आपण माहितीचे संघटन करतो

70. Sumerians wrote on :
- (A) Clay Tablets
(B) Papyrus
(C) Vellum
(D) Parchment
71. Library legislation is *not* needed for :
- (A) Proper library planning
(B) Steady and continuous supply of funds
(C) Providing support and encouragement to Government
(D) Providing effective library service to citizens
72. Which one of the following is used as a digital library software ?
- (A) DNA Tool
(B) Dreamweaver
(C) Greenstone
(D) Adobe Photoshop6
70. सुमेरियन्स लिखानासाठी कशाचा वापर करत होते :
- (A) मृत्तिका पट्टी
(B) भूर्जपत्र
(C) वासराचे मऊ कातडे (व्हेलम)
(D) चर्मपत्र (पार्चमेंट)
71. खालीलपैकी कोणत्या कारणासाठी ग्रंथालय कायदा आवश्यक नाही ?
- (A) ग्रंथालयाच्या योग्य नियोजनासाठी
(B) सातत्याने अर्थसाहाय्य मिळण्यासाठी
(C) शासनाला मदत आणि प्रोत्साहन देण्यासाठी
(D) नागरिकांना परिणामकारक ग्रंथालय सेवा देण्यासाठी
72. खालीलपैकी कोणती प्रणाली अंकिय ग्रंथालयासाठी वापरली जाते ?
- (A) डि.एन.ए. टूल
(B) ड्रिमव्हिबर
(C) ग्रीनस्टोन
(D) अडोब फोटोशॉप6

73. Which of the following is *not* a standard for encoding records ?
- (A) SGML
(B) MARC21
(C) ONIX
(D) W3C
74. According to CCC the entry element in the home of an administrative department of a government is to be the word or word group denoting the sphere of work. This rule meets the requirements of :
- (A) Canon of Prepotence
(B) Canon of Context
(C) Canon of Recall Value
(D) Canon of Individualisation
75. Who gave 91 rules for standardizing the cataloguing of book ?
- (A) Callimachus
(B) Charles Amy Cutter
(C) Antonio Panizzi
(D) S. R. Ranganathan
73. खालीलपैकी कोणते नोंदीच्या संकेतिकरणाचे प्रमाणक नाही ?
- (A) एस. जी. एम. एल.
(B) मार्क21
(C) ओनिक्स
(D) डब्ल्यू3सी
74. सीसीसीनुसार शासनाच्या प्रशासकीय विभागाचे नाव दर्शविणाऱ्या नोंद घटकामध्ये त्या विभागाच्या कार्याची व्याप्ती दर्शविणारा शब्द किंवा शब्द समूह असणे गरजेचे आहे. हा नियम कशाची पूर्ती करतो ?
- (A) महत्वक्रम सूत्र
(B) पूर्वापाद संबंध सूत्र
(C) पुनर्मागणी मूल्य सूत्र
(D) व्यक्ति वैशिष्ट्याचे सूत्र
75. ग्रंथ तालिकीकरणाच्या प्रमाणीकरणासाठीचे 91 नियम कोणी सांगितले ?
- (A) कॅलीमॅचुस
(B) चार्ल्स अमी कटर
(C) अँटोनीओ पॅनिझी
(D) एस. आर. रंगनाथन

DEC-18313/III

ROUGH WORK